

1929 MÁRCIUS

ERDÉSZETI LAPOK

LXVIII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

3. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1929. évre 24 P, erdészeti altisztekeknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.
(Telefon 237—22.)

Az Alföld fásítása

Irta: *Bodor Gábor.*

Az Alföld fásításáról már sokszor esett szó, írásban is, előszóval is, míg az ültetések és erdősítések ügye a gyakorlatban lassan halad előre és még mindig csak az előkészítő összeírásoknál és a kísérletezéseknél tart. Hogy ennek a lassuságnak az oka a törvényben, a végrehajtási rendeletekben, vagy a rendszerben van-e: azzal ez alkalommal nem kívánok foglalkozni.

Célom ez alkalommal csak megvilágítani azt, hogy ezeket az ültetéseket nem csupán különleges erdészeti szempontok: de ennél sokkal fontosabb közgazdasági, mezőgazdasági, egészségügyi és nemzeti szempontok követelik, mert ezekkel a fásításokkal elválaszthatatlanul van összefüzdve az alföldi nép sorsa, egész gazdasága, egészsége, anyagi jóléte és boldogulása.

De Pottère Gerard nagyon találóan idézte Csongrádon Chateaubriand XVIII. századbeli francia költő mondását: „*Az erdők megelőzik az embert: a sivatagok pedig követik.*” Igen helyesen idézte André Theuriettől is: „*Erdők mélyén dobog a haza szíve: Hol pusztul az erdő, pusztul a nép is.*”

Mennyire igaz mind a két mondás és mily igazak gróf Széchényi Istvánnak következő sorai is: „*Mennyivel szebb a szabadság és jutalmazottabb a honszeretet bájteli virányok, mint rideg homokbuckák között.*“

Ezen idézetek igazságát hirdetik Ázsia és Afrika sivatagai; Görögország, Spanyolország, Szardínia, Szicília és a Dalmát tengerpart Karst és Velebit hegységeinek kopár szikla oldalai.

Míg ezeken a területeken fa volt, erdő volt: jólét, boldogság honolt és hatalmas, erős népek lakták. Kipusztították az erdőket, vele pusztultak a népek is.

De ne menjünk a messze multba és távolba, a példák itt vannak szemeink előtt és ha azokat megfigyeljük: lépten-nyomon láthatjuk és tapasztalhatjuk, hogy a fák és az erdők minő hatást gyakorolnak a talajra, a növényzetre, a levegőre és az időjárásra.

Aki megfigyelte a kiirtott erdők talaját, tapasztalhatta, hogy a legszebb erdők helyén is a talaj nedvességének elpárolgása fokozódott, a talaj kiszáradt, az állandóvízű források kiapadtak és a kiirtott erdő területe lassanként kopár terméketlenné és vízmosásokká alakult át.

Ellenben ha az ilyen kopár, vízmosásos területeket beültették: a talaj nedvessége emelkedett, a levegő párateltebb lett, az addig kopasz területeket buja fű nőtte be és a mélyedésekből állandóvízű források fakadtak, melyeknek vizei, mint csermelyek csörgedeznek le a hegyoldalakon és a síkon a folyók medrét táplálják.

A meteorológiai adatok gondos tanulmányozásából azt látjuk, hogy az Alföldet övező Kárpátokban az évi csapadék 1000—1400 milliméter között változik.

Legnagyobb az évi csapadék Észak-Keleten, ahol az erdő az összes terület 50%-ánál több és onnan Nyugatra és Délre — amint az erdők apadnak — apad az évi csapadék mennyisége is, de azért még 1000 milliméternél nagyobb.

Az Alföldtől Délre és Nyugatra kevesebb az erdő, az évi csapadék is kevesebb = 700—900 milliméter közt változik.

Ha az ország különböző részeiből az Alföld közepe felé haladunk: az erdő fokozatosan apad és ezzel egyenlő arányban apad az évi csapadék mennyisége is úgy, hogy az Alföld köze-

pén — Tokajtól Csongrádig — a Tisza mentén, az átlagos évi csapadék még az 500 millimétert sem éri el.

Az Alföld fátlan közepén tehát fele és egyharmada az évi csapadék mennyisége, mint az erdővel borított szomszédos területeken.

Ezek az adatok világosan bizonyítják azt, hogy az erdők a csapadékok mennyiségére lényeges befolyással vannak és azt is, hogy az erdősült területeken — az erdők %-os aránya szerint — emelkedik az évi csapadék mennyisége is, azaz *men-nél sűrűbben borítják a fák és erdők a területet: annál több rajta az évi csapadék.*

Hogy az Alföldön olyan kevés az évi csapadék, annak a legfőbb oka az, hogy nagyon kevés rajta az erdő, hogy a csapadékképződésre nem tud befolyást gyakorolni.

A meteorológiai megfigyelések azt is bizonyítják, hogy amilyen mértékben apad az évi csapadék, olyan mértékben apad a levegő páratartalma is, ellenben emelkedik a hőmérséklet, gyakoriabbakká válnak a szelek, fokozódik a talaj nedvességelpárolgása és rohamosan kiszárad a talaj.

Arra, hogy valamely területen rendszeres mezőgazdasági művelést lehessen folytatni: legkevesebb évi 400 milliméter csapadék szükséges.

Ezen mennyiségen alóli csapadék nem képes a földben annyi tápanyagot feloldani, amennyi a mezőgazdasági növények rendes táplálásához és fejlődéséhez szükséges.

400—600 milliméter évi csapadékmennyiség mellett is a mezőgazdaság még nagyon ki van téve az időjárás szeszélyének, főleg ott, ahol a mezőgazdasági földeket nem tarkázzák erdők és fasorok.

Az Alföldön jelenleg az évi csapadék átlagos mennyisége, kat. holdanként = 2,568.000 kilogramm.

A németek kiszámították, hogy egy (1) kilogramm termés (mag, szalma és pelyva együtt) előállítására 400—600 kilogramm víz szükséges és pedig laza talajon több, kötöttön kevesebb.

Eszerint — a jelenlegi évi átlagos csapadékmennyiség mellett — *ha abból semmi sem folyik el és el sem párolog*, kat. holdanként körülbelül 52 métermázsza termést (szem, szalma és pelyva) lehetne előállítani. Ami igen szép eredmény és a

nyugati államok fejlettebb és belterjesebb gazdasági termésével nagyjában meg is egyezik.

De ha figyelembe vesszük, hogy a lehulló csapadék egy jelentékeny nagy része elfolyik és $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ része pedig elpárolog anélkül, hogy belőle a növények táplálására valami felhasználódna: átlagban a lehulló csapadéknak legföljebb csak $\frac{1}{4}$ részét vehetjük számításba és így az Alföldön előállítható átlagos termés csak $\frac{1}{4}$ része a fentebb kiszámított termésnyiségnek, azon $52:4=13$ métermázsa kat. holdanként az átlagos évi szem, szalma és pelyvatermés, melyből 6 métermázsa a szemtermésre és 7 métermázsa a szalma és pelyvatermésre esik.

Ha az évi esőmennyiség az átlagnál több; a termés is nagyobb; ha kisebb: a termés is kisebb. A pontos megfigyelések tanúsága szerint, az erdővel tarkított területeken, az évi termésnél legfeljebb 10—15% ingadozás mutatkozik: ellenben az Alföldön ez az ingadozás sokkal nagyobb.

Ezek az adatok világosan bizonyítják, hogy addig, míg az Alföldön a csapadékmennyiséget fokozni vagy pótolni és az elpárolgást csökkenteni nem tudjuk: belterjesebb gazdálkodásról és többtermelésről hiába beszélünk. Mert trágyázással, gondosabb és belterjesebb műveléssel csak ideig-óráig fokozhatjuk a termést, de a többtermést állandósítani csakis a nedvesség fokozásával, az elpárolgás és a talajkiszáradás megakadályozásával tudjuk.

A talaj gyors párolgását és kiszáradását főképen a szelek idézik elő. A fák a szelek erejét magasságuk húsz (20)-szorosáig képesek megtörni és ezen a területen az elpárolgást felére csökkentik; úgy hogy *okszerűen és helyesen ültetett fasorokkal, ligetekkel, gyümölcsösökkel és erdőkkel a talaj elpárolgását felére szoríthatjuk s ezzel a termést megkétszerezhetjük.*

Arra, hogy a talaj gyors elpárolgását és kiszáradását csökkenteni, a levegő nedvességét, illetve páratartalmát fokozni és a harmatképződést elősegíteni tudjuk, legalább 20% fásított terület szükséges.

Alföldünk egész kiterjedése = 7,328.211 kat. hold, ennek 20% = 1,465.600 kat. hold: azaz ekkora terület befásítása szükséges. Jelenleg az Alföldön összesen = 395.984 kat. hold

terület van befásítva, ami = 5.4%, tehát még 1,069.616 kat. hold = 14.6% befásítása szükséges.

Ha az Alföldön az évi szemtermést összesen csak = 12 millió métermázsára számítjuk (aminél jóval több) és ezt a mennyiséget az elpárolgás és a talaj kiszáradásának megakadályozásával, azaz a fásításokkal megkészserezzük: métermázsáját csak 25 pengővel számítva, az elérhető évi többtermés = 12 millió métermázsra pénzértékben à 25 pengővel összesen = 300 millió pengő.

Ezzel szemben, ha az erdősítések költségét kat. holdanként 200 pengővel számítjuk, az összes fásítási költségek akkor is csak = 213,923.200 pengőbe kerülnek: amit ha összehasonlítunk az ezzel elérhető eredménnyel, *már egy évi többtermés is búsán behozza az ültetési költségeket*; nem tekintve az ültetésekkel járó többi előnyöket.

Ezek a számok beszédes tanuságai annak, hogy ha az Alföld sorsát javítani, termelését fokozni és rajta a gazdálkodást belterjesebbé akarjuk tenni: ezt — *ezidő szerint* — a legkönnyebben, a legkisebb költséggel és ezzel szemben a legtöbb előnnyel csakis a fásításokkal érhetjük el.

De a fásítások sürgős vgérehajtását követeli az óriási fahiány és erre kényszerít *Trianon is*.

Az Alföld éghajlata és csapadékanak mennyisége ugyanis szervi kapcsolatban áll a környező Kárpátokkal és lényegesen függ az ottani erdők kiterjedésétől és minőségétől.

Amily arányban pusztulnak ott az erdők, oly arányban esőkken az évi csapadék mennyisége és a levegő páratartalma és abban az arányban emelkedik a hőmérséklet, gyakoribbá válnak a veszélyes szelek, fokozódik a talaj elpárolgása és kiszáradása, szaporodnak az árvízveszélyek: de nemcsak a Kárpátokban, hanem az Alföldön is.

Trianon előtt a Kárpátokban az erdőgazdálkodást a magyar kormány intézte.

Ma a Kárpátok egész hegyrendszere az utódállamok kezében van és azokkal ők korlátlanul rendelkeznek, az erdőket szabadon pusztíthatják, ebben őket a magyar kormány meg nem akadályozhatja.

Ezzel az Alföld sorsa is az utódállamok kezébe került és hogy ők ott miként gazdálkodnak, arra már az 1924. évi jelen-

tésében rámutatott *Carlo Rosetti* az „Európai Duna Bizottság“ elnöke, mikor „... a műszaki emberek véleménye alapján“ megállapította, hogy „az erdőtalajok lepusztítása következtében a Duna torkolatában az iszaposodás — 1914—1923-ig — 250.000 m³-ről a tízszeresére, azaz = 2,500.000 m³-re emelkedett.“ Ez a szám azóta csak fokozódott.

Mindezek a tények megcáfolhatatlanul bizonyítják, hogy az *Alföldön már ott lappang a Sivatag réme* nemcsak a talajban, de a levegőben is.

Ha végignézzünk a tüdőbetegek nemzetközi statisztikáján, megdöbbenve látjuk, hogy az *Alföld egész Európában vezet* és hogy az alföldi tüdőbetegek száma kétszer, sőt háromszor-négyszer is több, mint a nyugati ipari államok tüdőbetegeinek száma. Pedig az volt a köztudat, hogy a mezőgazdaság egyik legegészségesebb foglalkozás és a vele foglalkozók többé-kevésbé immunisak a tüdőbaj ellen.

Hogy foglalkozásuk dacára az Alföldön olyan sok a tüdőbeteg, annak legfőbb okai az Alföld egészségtelen, túlságosan száraz, szeles, poros és a mocsarak egészségtelen kipárolgásától megfertőzött levegője; az egészségtelen lakások, a rendes tüzelőanyag hiánya, helyette a trágya és szalma tüzelése és a járhatatlan rossz utak és rossz közlekedési viszonyok. A tüdőbetegség és más bacillusoknak is terjesztői, az egész Alföldön végigszárguldo szelek és az ezek nyomában repülő por- és homokfelhők.

Mindezeket segíteni, a szelek erejét megtörni, a por- és homokfelhőket lekötmi, a tüzelőanyag hiányát pótolni és a levegőt tisztábbá, üdébbé és egészségesebbé tenni, a tüdőbajok és más fertőző betegségeknek gátatvetni: csakis fásításokkal, fasorok, ligetek, gyümölcsösök és erdők ültetésével lehet elérni.

A gazdasági okok mellett, az egészségi szempontok is okvetlen szükségessé teszik az Alföldön a fásításokat, mert csak ezzel menthetjük meg az Alföldet a pusztulástól és csak ezzel függetleníthetjük az utódállamok szeszélyétől, rosszakarától és rossz gazdálkodásának hatásától.

Hogy az Alföld fásítása egyik legsürgősebb teendő, arra a szakférfiak a békeszerződés után azonnal felhívták az illetékes körök figyelmét és az országgyűlés 1923. évben meg is al-

kotta a XIX. számú törvénycikket, az alföldi erdők telepítéséről és fásításokról.

Azóta már 5 év telt el és az eddig beültetett összes terület alig tesz ki 3250 kat. holdat, amiből az évi átlag 650 kat. hold.

Ilyen mértékben haladva, akkora terület befásítása, mekkora a csapadékok fokozására, az elpárolgás és talajkiszáradás csökkentésére, továbbá a szelek, a homok, a porfelhők megkötésére számbavehető befolyást gyakorolhat csak 200 esztendő múlva érhető el.

Akkor, mikor az ültetések lassú menetéből az Alföldre óriási kár hárul: jogos a kívánság és az a remény, hogy az első nehézségek leküzdése után a gyakorlati kivitel élénkül és gyorsabban halad a kitűzött nemes cél felé!

Hozzászólás báró Inkey Pál cikkéhez

Írta: *Barsi Nándor* urad. erdőtanácsos.

Úgy gondolom, szolgálatot tehetek annak az ügynek, amely ezidőszerint erdőgazdaságunk továbbfejlesztését, a helyes irányba való terelését van hivatva biztosítani (az új erdőtörvény ügyének t. i.), ha én is — egy a sok közül bizonyára — mint csonka hazánk egyik nagyobb magánerdőgazdaságának vezető-gazdálkodó tisztje, sietek kifejezést adni annak a nézetemnek, hogy a báró Inkey Pál által hangoztatott elvek minden tekintetben fedik a gyakorlati erdőgazda által az utóbbi idők folyamán leszűrte azokat a tapasztalatokat, amelyeknek figyelmen kívül hagyása nélkül nem lenne teljesen célravezető az új erdőtörvény. A közölteknek minden egyes sorát aláírom változtatás nélkül és megszívlelésre ajánlom azzal a biztos tudattal, hogy ezzel a felfogásommal nem állok egyedül, hogy hasonlóan gondolkodik gazdálkodó kartársaim nagy többsége is.

Szükségét éreztem annak, hogy báró Inkey Pálnak, — a magyar erdőbirtokosok egyik leghivatottabb képviselőjének —, ebben a valóban közérdekű munkálkodásában én is szerény véleményem leszögezésével, — támogatására siessenek.

Bár általánosságban — mint már mondtam — a fejte-

getés minden egyes sorát aláírom, mégis hozzászólók az erdőben való legeltetés kérdéséhez részletesebben is.

Nyugodt lelkiismerettel állíthatom hosszú évek során át eszközölt megfigyeléseim alapján, hogy az erdő (erdőtalaj és faállomány) kára nélkül semmiféle időszakban, semmiféle állatot legeltetni nem lehet. „Amint hogy a legelő nem erdő, ép úgy az erdő nem legelő“ — írja a báró úr, — ez olyan aranyigazság és annyira világosan egyszerű, hogy ezideig senki sem tartotta szükségesnek ezt le is írni.

En azonban azt mondom, hogy ezideig így ilyen félreérthetetlenül ezt leírni senki nem is merészelte.

Mi erdészek tudtuk, vallottuk, hogy ez így van, de az évszázados szokás, az erdőbirtokosok nagy többsége által helytelenül vallott gazdasági érdekek nem engedték azon elv érvényesülését, hogy az erdő nem legelő.“

Véletlenül abban szerencsés (az erdőbirtokra nézve azonban szerencsétlenségnek tartom) helyzetben vagyok, hogy a kezelésem alá tartozó mintegy 13.000 kat. hold erdőbirtok szomszédságában nagyobb — uradalmakhoz tartozó — mezőgazdasági birtoktestek terülnek el. Ezeknek növendékmarha, juh- és sertésállománya évek során át járta és járja még ma is (bár már erősen korlátozottan) a gazdasági terv szerint legeltethető erdőrészeket.

A mezőgazdasági területek egy részét (nagyobb erdőtestek szomszédságában) az uradalom már évekkel előzően bérbeadta, minek folytán a legeltetés ezeken a helyeken teljesen megszűnt 15—20 év óta.

Huszonöt év az erdőbirtok (talaj, faállomány) életében nem nagy idő. Mégis annyira szembetűnő a különbség a legeltetett idős állományok után keletkezett fiatalosok és a nem legeltetett (de hasonló természeti viszonyok között lévő) idős állományok után keletkezett fiatalosok között, hogy már felületes szemlélődés után is megállapíthatja a hozzáértő szem azt az igazságot, hogy egy bizonyos időszak — mondjuk húsz év — legeltetésből eredő haszna, csak csekélyke hányadát teszi annak az értéknek, amit az erdőbirtoknak húsz éven át legeltetett részei az erdőtalaj elszegényedése és különösen a természetes úton keletkezett állomány teljes kimaradása folytán veszítenek. Növeli még ezt a veszteséget az a körülmény is,

hogy a nagy költséggel mesterséges úton megtelepített fiatalos nem fejlődik olyan mértékben a szegényebb talajon, mint a nem legeltetett, üde, jó erdei talajon fejlődött volna. Ha ezután összehasonlítjuk harminc éves korában a két állományt, bizony a laikus is megállapíthatja már akkor, hogy a legeltetett területen keletkezett állomány a negyedét, ötödét éri a hasonló területen lévő olyan állománynak, ahol megelőzően elmaradt a legeltetés.

Egészen bizonyos, hogy az erdő épen olyan kultúra, mint bármely más mezőgazdasági. Kettős hasznót (állattartásból eredőt és erdőgazdaságit) nem adhat. Egy rókáról még itt sem lehet lehúzni a két bőrt.

Már most szerény véleményem szerint a fentiek előre-bocsátása után az egyedüli helyes megoldás itt csak az lehet, ha „generális intézkedéssel“ a legeltetés egyszer és mindenkorra eltiltatik.

Azokban az idősebb állományokban u. i., ahol a legeltetés már szóba jöhet, rendes körülmények között olyan a záródás, hogy az ott termett erősen beárnyékolt fűfélék tápértéke majdnem a nullával egyenlő.

Miért tapossa, rontsa az erdő talaját akkor legeltető állat, ha ott csak az életét tengeti és miért akadályozza meg a talajnak annak rendje és módja szerint való beérését a majdani természetes úton való felújuláshoz?

Báró Inkey Pálnak a nézetét, hogy „bizonyos erdőkben, bizonyos időszakban, bizonyos állatokat kár nélkül legeltethetünk“ és hogy „annak a gazdának, aki az erdejét szereti és azt gondolja, egész nyugodtan megengedni lehetne az erdőben való legeltetést“ így általánosságban én is elfogadnám.

„Minthogy azonban az erdőtulajdonosokat így kategorizálni nem lehet“ — állapítja meg a báró úr igen helyesen — igazságos és mindkét felet (az erdőt és a haszonélvezőt is) kielégítő helyes megoldást találhatni. erre módot nem látok.

Mert ha már a lehetősége megvan annak, hogy bizonyos körülmények között a legeltetés kérelmezhető, egészen bizonyos, hogy mindazon birtokosok, akik ezideig is a legeltetés hívei voltak, kérelmezni fogják a legeltetést.

Teljes biztossággal mondhatom azonban, hogy nincsen olyan hatóság, amely itt a legszigorúbb, legaprólékosabb kö-

rülírásoknak érvényt tudna szerezni. És ha mégis köteleztetnék a tulajdonos, hogy a saját erdejében, saját állatai által, végeredményében saját magának okozott károkért bírságot, vagy kártérítést fizessen, ez a körülmény olyan élesen állítaná szembe a kötelességét lelkiismeretesen teljesíteni akaró kezelő erdőtisztet elsősorban a saját kenyéradójával, másodsorban az intézkedő hatósági közeget az erdőtulajdonossal, hogy különben is kétes értékű legeltetési haszon mindezt aligha érné meg.

Egyetlen esetben találom indokoltnak legelőállat belépését az erdőbe. Ez az eset akkor áll elő, ha bőséges makktermés idején olyan erdőrészekben, ahol a lehullott makk másként nem értékesíthető, a felújulás szempontjából arra abban az időben még szükség nincsen, vagy már nincsen. Ebben az esetben a felesleges makktermés sertésekkel minden károsítás nélkül feleltethető.

Mikor áll elő ez az eset? A birtokos esetenkénti kérelmére megállapítaná az illetékes hatóság.

K Ü L Ö N F É L É K

Változás az Országos Erdészeti Egyesület ügyeinek vitélében. Az egyesület igazgatóválasztmánya Bund Károly titkárnak egészségi okokból még múltévi december hó 14-én tartott ülésében hosszabb szabadságidőt engedélyezett, amelyet nevezett hó közepétől vesz igénybe.

Az egyesület elnöksége az ügyek ellátására *Bíró Zoltán* ny. miniszteri tanácsost, választmányi tagot kérte fel, kinek ismert munkássága, rátermettsége és a magyar erdőgazdaság körében való széleskörű tájékozottsága őt hivatottá teszi az egyesület ügyeinek vitélére.

Halálozás. A Gödemesterházi Erdőuradalom R.-T. központi erdőhivatala (Ratosnya) megrendülve tudatja, hogy szeretett volt főnöke, az erdőuradalom szervezője és 40 éven át vezetője, *Schmidt Ferenc* ny. főerdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesületnek volt választmányi tagja, múlt hó 17-én, életének 78. évében csendesesen elhunyt.

A báró Bánffy-család nagy erdélyi uradalmának volt vezetőjét, aki Nagy-Magyarország erdészeti társadalmában jelentős szerepet vitt, kegyeletteljes emlékezetben tartjuk!

Béke hamvaira!

A főiskolán a tanév ismét október 1-én kezdődik. A m. kir. pénzügyminisztérium az 1929. évi január hó 22-én kelt 116.700. számú intézkedésével a m. kir. földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg elrendelte, hogy a soproni m. kir. bányamérnöki főiskolán a tanév — a régi rendszernek megfelelőleg — a jövő tanévtől kezdve október hó 1-jével kezdessék meg és július hó 31-ikével fejeztessék be.

A **vörösfenyő-rák.** Mai ésonka hazánk területén a vörösfenyő nagyobb mennyiségben csak a nyugati részeken található, hol gyakran a lucfenyővel elegyesen fordul elő, ami Cieslar szerint éppen elég ok arra, hogy a Willkomm által Dasyscypha-nak, Hartig Róbert által pedig Peziza-nak nevezett rák fellépjen és szaporodjék, mert a luc elvonja a vörösfenyőtől a világosságot és növekedésében gátolja.

A vörösfenyőnek aránylag csekély elterjedése ellenére, illetve éppen ezért célszerű annak rákos megbetegedésével foglalkozni, melyre most a sok ellentmondó vélemény és a védekezést illető ellentétes tanácsok tömkelegében világosságot vet dr. Plassmann Eberhard ily című tanulmánya, „Untersuchungen über den Lärchenkrebs“, mely a közelmúltban J. Neumann-Neudamm kiadásában jelent meg s mely abból a szempontból is figyelmet érdemel, hogy a vörösfenyő rákos betegségének teljes tisztázása a nálunk most fellépett bükkfabetegség kiderítésénél talán némi támasztékot nyújthat.

Mivel a Dunántúl némely helyén a vörösfenyőt mostanában előszeretettel kezdik kultiválni, célszerű lesz annak telepítése előtt dr. Plassmann tanulmányának azon megállapításait esetleges kudarcok elkerülése és nagyobb bajok megelőzése végett megszívelni, hogy a megfelelő termőhelyet gondosan meg kell választani; a vörösfenyőt lehetőleg kisebb állományokban, elegyetlenül tenyészteni; a száraz ágakat, gallyakat eltávolítani, mielőtt a parazita törzset megtámadta.

Dr. Plassmann végül korábbi hiedelmekkel szemben megállapítja, hogy külső sérülések a rákos megbetegedésre közömbösek.

F. M.

Az **erdei szalonka-prognózis** további kiépítése s az erdei szalonka vonulási viszonyainak további tanulmányozása céljából a M. kir. Madártani Intézet ezúttal is kérelmet intéz az összes érdeklődőkhöz az 1929. évi tavaszi vonulásról szóló adatok beküldése iránt. A legfontosabb adat érkezés első napja. Azon túl használhatók még a fővonulásra, a vonulók mennyiségére, esetleg a vonulás lezajlására és a fészkelésre vonatkozó adatok.

Ki tudja milyen meglepetést tartogat az idej abnormis téi után következő szalonkahúzás? Kár volna annak tanulságait

elmulasztani! Az adatok mielőbbi beküldését is kéri az intézet, hogy a földolgozást minél korábban elvégezhesse és az érdeklődők tudomására hozhassa. M. kir. Madártani Intézet, Budapest, II., Herman Ottó-út 15.

17. kimutatás a m. kir. bányamérnöki főiskolai Segélyző Egylet *alaptőkéjének gyarapítására* az 1929 február 1—28-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befizetett adományokról.

Befizettek: Asbóth István 6, Bálint Andor 4, Baumann Béla 15, Börzsönyi Gyula 10, Cseke Lajos 1, Csernetzky Károly 1.50, Dercsényi István 2, Dimák Ödön 5, Erőss Gyula 10, Fehér Dániel dr. 2.50, vitéz Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület Győr 50, Haracsi Lajos 1, Holba Miklós 2, Kacsó András 10, Karsai Károly 10, Kelemen Jenő 4, Kelle Artúr 5, Kiss Zsigmond 20, Kósa Gyula 2, Kováts Ernő 1, Kovaliczky Vladimir 3, Kövessi Ferenc dr. 5, Kutasy Viktor 1, Laczkó Béla 2, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, Mayer Zoltán 1, Modrovich Ferenc 3, Muck András 2, Nagy Jenő 2, Orbán László 1, Orosz Antal 4, Petricsek István 1, Platthy Béla 8, Plauder Nándor 1, Rikly István 1, Ronchetti Gáspár 10, Roth Gyula 5, Sébor János 3, Szeles István 2, Szpiska Mihály 2, Takács János 2, Teray Gyula 3, vitéz Török Béla 1, Vági István 5, Velics Gyula 5, Zsák Lajos 4 pengőt.

Hálás köszönettel nyugtazzuk továbbá a Selmecbányaiak Egyesületének Budapestről hozzánk eljuttatott 200 pengő összegű adományát; amelyből, az adományozó óhajának megfelelően, 100 pengő a főiskolai Mensa Academica Egyesületnek adatott át, 100 pengő pedig a Segélyző Egylet alaptőkéjéhez csatoltatott.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg — a Selmecbányaiak Egyesületének 100 pengős adományát bele nem számítva — 252 pengő, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 6010.86 pengő.

Bianco csekklap használata esetén a befizetések „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet, Sopron” címen az 57.936. számú csekkszámilánkra eszközlendők.

Sopron, 1929 március 1.

Széki János főisk. tanár, a Segélyző Egylet elnöke.

A magyar mérnökök ünnepi ülése.

A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége március hó 9-én tartotta IX. évi rendes közgyűlését Pest vármegye székházának dísztermében. A közgyűlésen a magyar mérnöktársadalom előkeiősége csaknem teljes számban vett részt. Megjelent azon József királyi herceg, a Szövetség tiszteletbeli tagja, William Hodgman, az Amerikai Egyesült-Államok budapesti követségének kereskedelmi attaséja, Hainiss Győző altábornagy, a magyar nemzeti munkavédelem felügyelője a munkavédelmi tisztikar élén, Agoraszto Tivadar pestmegyei alispán, a szakminiszterek, valamint a társ- és rokonegyesületek képviselői.

Az ülést vezette Dalmady Ödön, a szövetség elnöke, aki megnyitóbeszédében rámutatott arra, hogy csaknem 10 évre tekinthetünk vissza s ma már tudjuk, hogy még mindig hosszú munkára van szükség, ha a mérnöktársadalom törekvéseit, céljait valósulva látni kívánjuk.

Sok az elvégeznivaló feladat az adminisztráció világában. Az állami igazgatásban szükség van a legszakzszerűbb, a legtakarékossabb gazdálkodásra, ezért a szakembereknek az igazgatásban az őket megillető helyet kell elfoglalniok. Utal az e téren végzett munkásságra: a minősítésről szóló 1883. évi I. törvényekik elavult rendelkezéseinek megváltoztatására; a székesfővárosnál a tanácsi műszaki ügyosztályok szaporítására és egy műszaki alpolgármesteri állás kreálására, továbbá a vidéki közigazgatásban építészek és gazdaszok alkalmazására; a máv. mérnökök mozgalmára a szanalási törvény reparálása érdekében, mely a mérnöki munkát degredálta; a soproni bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolának egyetemi rangra való emelésére. Ha jogos az átértékelés az irodalomtörténetben és a történetírásban, mint természetes következménye a szellemi élet állandó változásainak, úgy a szaktudás is joggal kérheti a mai korban a maga újraértékelését, mert ez az út vezet az igazsághoz!

Elnök javaslatára a közgyűlés hódoló táviratban üdvözölte a kormányzót, továbbá üdvözölte Hoover mérnököt, az Északamerikai Egyesült-Államok új elnökét hivatalbalépése alkalmából.

Ezután felállott József királyi herceg, a Szövetség új tiszteleti tagja s a következő beszédet intézte a közgyűléshez:

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Tagtársaim!

Tavaly gyengélkedő lévén, fiamat kértem fel, hogy tolmácsolja köszönetemet bizalmukért, mellyel tagjaik sorába felvettek. Az első alkalmat: a mait felhasználom, hogy személyesen mondjam el azon érzelmeket, melyeket határozatuk bennem felébresztett. Az első az őszinte hála és köszönet érzése azért, mert ránnézve nemcsak öröm, hanem igaz megtisztelés, amit elhatároztak. Midőn örömmel fogadtam e választásukat, biztosítom mindnyájukat, hogy szívvel-lélekkel, egész erőmmel Önök mellett állok nehéz munkájukban azért, mert látom, hogy törekszenek, hogy túrnak, hogy komolyan dolgoznak.

Évtizedeken át volt alkalmam a magyar mérnököt megfigyelni és megismerni. Megismertem őt a harctéren, midőn mint harcos jött, ott hősieesen küzdött és kimondhatom, hogy hős katonák, hős vezetők voltak. A harctéren, ha szakmunkát végeztek, mindenkor kiválót alkottak. Békében — és ezt a legnagyobb örömmel sok hosszú éven át láttam a külföldön épügy, mint idebenn — névre, nagy névre tettek szert, úgyhogy teljesen felesleges idegen mérnököt keresnünk magyar munkára, hiszen kincset érő mérnöki karunk van itt. Külföldön, — mint éppen most éresültem újra — például az Egyesült-Államokban számos magyar mérnök áll az üzemek élén. Ennél nagyobb bókot nem mondhatok. Ezzel nemcsak a szakmunkát végzi, de csonka hazánk hírnevét is emeli, megismerteti és nagyrabecsültté teszi külföldön a magyar nevet.

Ezért ismétlem, büszke vagyok, hogy tagja lehetek Szövetségünknek és ismétlem, hogy hazafias munkájukban teljes erőmmel közreműködni kívánok. Azáltal, hogy a magyar mérnök magasra emeli a magyar nevet a külföldön, hivatva van igazunkat hirdetni és bizonyítani azt, hogy mily óriási igazságtalanság történt szegény hazánkkal.

Igaz, meleg szeretettel üdvözlöm mindnyájukat, mint tagtársuk és kívánom, hogy a magyarok Istene áldja meg mindnyájukat, adja, hogy mielőbb nagy részük lehessen szegény hazánk feltámadásában.

Szünni nem akaró taps és éljenzés követte József királyi herceg beszédét.

Dr. *Frohner* József főtitkár tájékoztatta ezután a közgyűlés közönségét a Szövetség társadalmi és szakszerű működéséről, valamint az elmúlt évben folyamatba tett azon kezdeményezéseiről, melyek a mérnökség általános és különleges érdekeinek előmozdítására irányultak. A vonatkozó statisztikai adatok felsorolása után a főtitkár beszámolóját a magyar mérnökséghez intézett hazafias fel szólítással fejezte be, melyben a mérnöki munka honmentő fontosságát hangsúlyozta.

Az évi rendes közgyűlésnek fenntartott határozatok meghozatala és választások megejtése után dr. *Misángyi* Vilmos nagyérdekű előadása következett a „Mérnökök elhelyezéséről”.

A feszült érdeklődéssel kísért előadás után a közgyűlés az Egyetemi Énekkarok hazafias énekszamaival ért véget.

A közgyűlés után a Gellért-szálló márványcsarnokában az ünneplő magyar mérnökök ünnepi lakomára gyűltek össze, melyen a Szövetség első, elhunyt elnökének, Edvi-Ilés Aladárnak emlékére alapított serleggel *Schulek* János építész mondott magasszárnyalású ünnepi beszédet.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1929. évi III. füzetének
HIRDETÉSEI.**

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 20 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 32 P.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egy-ségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apróhirdetéseknél egy szó 12 fill., álláskeresleti hirdetéseknél 6 fill.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX., Calvin-tér 7. sz.

**Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek
bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű
tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben
készséggel áll az erdőbirtokos
és erdőtiszt urak rendelkezésére.**

(I. XII. 1.)

Tölgymakkot, bükkmakkot

és mindenféle lomb- és fenyőmagvakat, lomb-
és fenyőcsemetéket, díszfákat, sorfákat, gyü-
mölcsfákat őszi és tavaszi szállításra ajánl:

KEINER REZSŐ okleveles erdőmérnök, Gödöllő. (2. VI. 6.)

Erdőmérnök, az erdőgazdaság minden ágában kellő gyakorlattal, állást vagy ideiglenes alkalmaztatást (például erdő rendezésnél) keres. Szíves megkeresések „Gyakorlott szakember” jelígre e lap kiadóhivatala továbbít. (10.)

Kereskedelmi érettségizett, Erdőgazdaságit végzett, nagy erdő- és vadgazdaságban szerzett hétéves külső, belső gyakorlattal bíró, magyarul, németül beszélő, gép- és gyorsírást tudó, 28 éves, szerényigényű, nőtlen egyén, ki műszerekkel is önállóan dolgozik, állást keres. Megkeresést „Munkaerő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. (9.)

Dugványról nevelt 2—2½ méter magas *kanadai nyárfák*, valamint *dugványok* tavaszi szállítására megrendeléseket elfogad *Tuboly Lajos* gazdasága, *Ikervár* (Vas megye).

Erdőőri és vadőri szakiskolát végzett, róm. kath. vallású, nőtlen, 25 éves, azonnali belépésre erdőőri vagy vadőri állást keres, a magyar nyelven kívül a németet perfektül beszéli, egy és félévi praxisa van, igényei szerények. Szíves megkeresések Buszlauer János, Rácmecske (Baranya m.) címre küldendők.

Július elsejére vadászatban jártas erdőőrt keresünk. Ajánlkozók kérvényeiket okmányokkal „Hitbizományi erdőhivatal, Bakóca, Baranya megye” címre küldjék. Földeket bevetettjük. (7.)

FARAGÓ BÉLA

Erdészeti Magnagykereskedés és Erdészeti Csemetetelepek ZALAEGERSZEG

Szállít hazai és külföldi fenyőmagvakat, u. m.: *Pinus sylvestris*, *Pinus austriaca*, *Picea excelsa*, *Larix europea*, *Abies pectinata*, *Pinus strobus*, *Pinus Banksiana* stb., továbbá lomblevelű, u. m.: akác, *gleditschia*, juhar, éger, szil, magaskőris, amerikai kőris és egyéb magvakat, valamint mindenféle hazai és külföldi gyümölcsmagvakat. Erdészeti csemetetelepeim már megközelítették békebeli teljesítőképességüket s ma már csaknem minden tű- és lomblevelű csemete szállítására képesek. Üvegházi és szabadföldi rózsák nagy választékban. Tájékoztatást kibocsátott tavaszi árjegyzékem nyújt, melyet kívánatra készséggel megküldök.

Cégem változatlanul fennáll!

A nagyérdemű közönség szíves figyelmét ezúton is felhívom árjegyzékemre s kérem, hogy szükségletét az árjegyzék alapján megrendelni szíveskedjék.

2623—1929. szám.

Kecskemét th. város polgármesterétől.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Kecskemét th. város erdőgazdaságánál egy nyugdíjazás folytán megüresedett főerdőőri és egy lemondás folytán üresedésben levő erdőőri, valamint előléptetés következtében esetleg megüresedő erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

A sajátkezűleg írt és a város polgármesteréhez címzett pályázati kérvényeket f. évi április hó 30. napján déli 12 óráig kell a város központi iktatóhivatalába beadni.

Bővebb felvilágosítást a városi székház hirdetőtábláján kiüggesztett, vagy pedig a városi erdőhivatal nyújt.

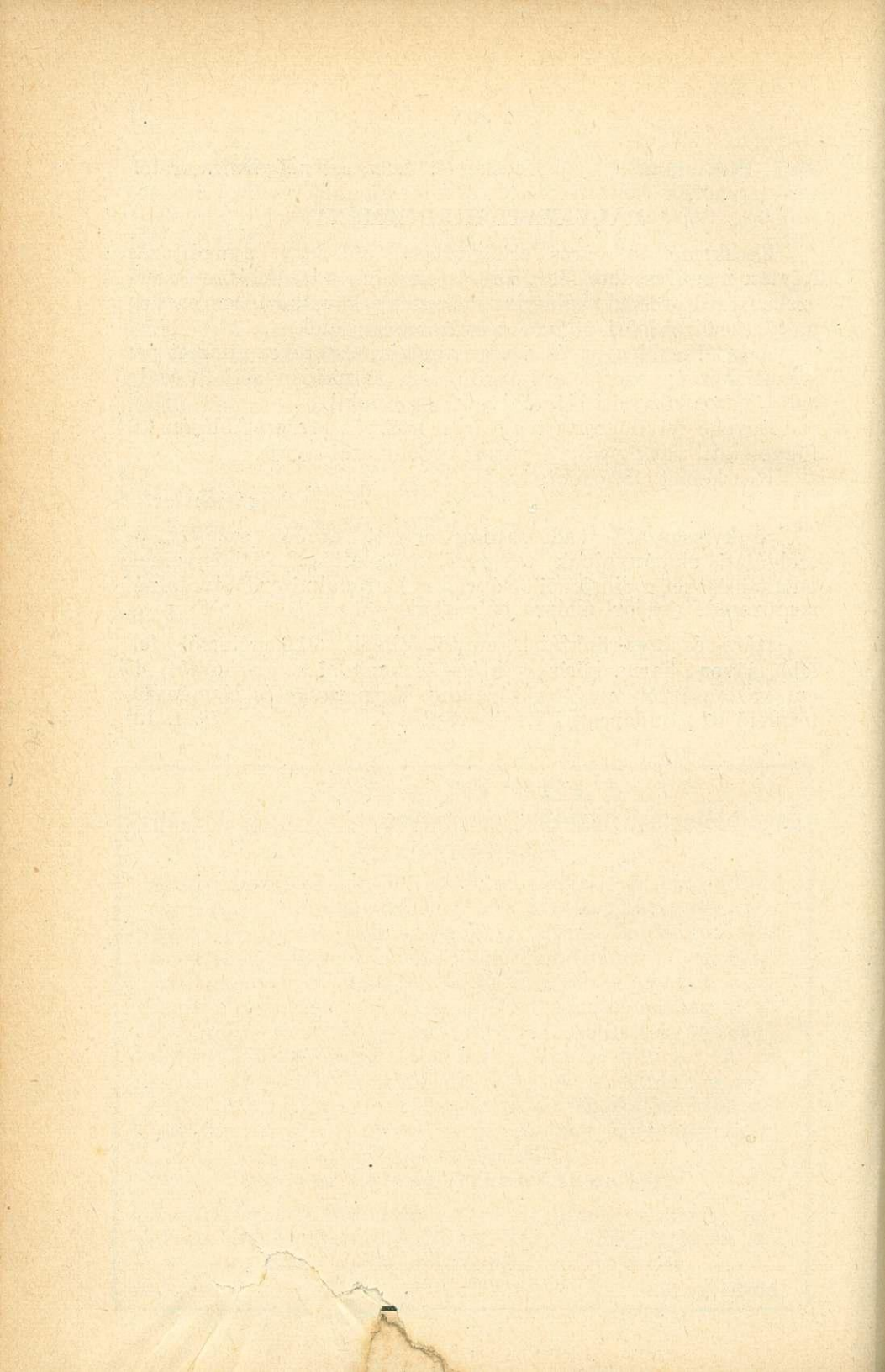
Kecskemét, 1929 február 23.

(11.)

Polgármester.

Szakvizsgázott, vadászatilag képzett **erdőőr** személyi és szolgálati okmányainak egyszerű másolataival és igényeinek megjelölésével a diósjenői (Nógrád m.) uradalmi erdőhivatalnál megüresedő erdőőri állásra pályázhat.

Hárs- és éger-rönkfát 30 cm-től fellebb, 3.00 métertől fellebb, jávor-, barna kőris-, platán- és kanadai nyár-rönkfát 45 cm. vastagságtól fellebb vásárolunk. Furnérgyár és Keményfa-termelő Rt., Budapest, IX., Csont-utca 1. (8. I. 1.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1929. évi III. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Bodor Gábor</i> : Az Alföld fásítása	39
<i>Barsi Nándor</i> : Hozzászólás báró Inkey Pál cikkéhez	45
<i>Különfélék</i> : Változás az Országos Erdészeti Egyesület ügyeinek vitelében — Halálozás — A főiskolán a tanév ismét októ- ber hó 1-én kezdődik — A vörös fenyőrák (F. M.) — Az erdei szalonka-prognózis — 17. kimutatás a főiskolai segélyzőegylethez beérkezett adományokról	48
A magyar mérnökök ünnepi ülése	51
Hirdetések	I—IV

